

OKRUŽNI PRIVREDNI SUD U BANJOJ LUCI

Broj: 57 0 Ps 003637 04 Ps

Banja Luka, 15.03.2011. godine

Okružni privredni sud u Banjoj Luci, sudija Tanja Grubačić - Janković, rješavajući u pravnoj stvari tužioca Preduzeća ... RS a.d. B. L., zastupana po direktoru J. K., po punomoćniku J. B., zaposlenoj kod tuženog protiv tuženog RS – Ministarstva ... RS, zastupanog po Pravobranilaštvu RS, sjedište zamjenika B. L., radi duga, v.s. 87.074,13 KM, nakon održane glavne javne rasprave, u prisustvu punomoćnika tužioca i pomoćnika pravobranioca, donio je dana 15.03.2011 godine, slijedeću

P R E S U D U

Odbija se tužbeni zahtjev tužioca Preduzeća ... RS a.d. B. L. da mu tuženi RS, – Ministarstvo ... RS isplati iznos od 87.074,13 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od dana 15.12.2003. godine do isplate.

Obavezuje se tužilac Preduzeće ... RS a.d. B. L. da tuženoj RS – Ministarstvo ... RS isplati troškove postupka u iznosu od 2.805, 00 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude, pod prijetnjom izvršenja.

O b r a z l o ž e n j e

U tužbi podnesenoj dana 15.3.2003. godine i u toku postupka tužilac je naveo: da je bio u poslovnom odnosu sa Ministarstvom ..., Sekretarijat ... B. tako što je za njegove potrebe obavljao sve vrste isplata vezano za boračko invalidsku zaštitu (lične i porodične invalidnine) prema ugovoru broj 1/97 od 24.06.1997. godine; da su po tom osnovu tuženom ispostavljene fakture, koje datiraju iz perioda od 2000. do 2003. godine, tačnije - ispostavljane su navedenom sekretarijatu koje je tada spadalo u nadležnost Ministarstva ... RS; da je ukupan iznos tih faktura 87.074,13 KM što je tužilac knjižio u svom knjigovodstvu; da tuženi nije osporio kvalitet izvršenih usluga, odnosno ispostavljenih faktura tako da je bio u obavezi da po dospelosti svakog pojedinačnog duga uplati iznos koji je naveden u fakturama; da tuženi nije izvršio svoju obavezu; da zakonsku zateznu kamatu na ukupan iznos od 87.074,13 KM potražuje od dana 15.12.2003. godine, kao dana podnošenja tužbe do isplate; da je Opštinski sekretarijat ... B. bio nadležni organ Ministarstva ... RS, odnosno da je taj organ bio u nadležnosti tadašnjeg Ministarstva ... RS, što proizilazi iz odredaba Zakona o državnoj upravi, te Zakona o ministarstvima, koji je u vrijeme zaključivanja ugovora bio na snazi ("Sl. glasnik RS", 3/97); da je u Statutu Brčko Distrikta (članu 77.) propisano da su sve općinske uprave koje su na teritoriji Distrikta postojale na dan 8. marta 2000. godine, prestale da postoje od tog datuma, a u stavu 2. istog - "Brčko Distrikt BiH je pravni sljedbenik dijela općine B. u RS kao i administrativnih aranžmana B.1 i R.-B."; da se stoga Osnovni sud Brčko Distrikta oglosio nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari, jer da je sjedište tuženog u RS.

Tuženi je u odgovoru istakao da osporava pasivnu legitimaciju, kao i osnovanost tužbenog zahtjeva; da iz zaključenog ugovora od 24.06.1997. godine

proizilazi da je ugovor zaključio sa tužiteljem Sekretarijat ... iz B., a što se može utvrditi iz potpisa i ovjere navedenog ugovora, pa kako se iz dostavljenog ugovora ne može utvrditi čitljivost štambilja, tužena traži da tužilac dostavi sudu na uvid original ugovor; da je tuženi saglasno Zakonu o pravima boraca, vojnih invalida („Sl. glasnik RS“, br. 35/99), kao i Odluke o načinu i rokovima sprovođenja posebne obaveze multilateralne kompenzacije („Sl. glasnik RS“, 54/01) i Uputstva o rokovima i načina sprovođenja posebne obaveze multilateralne kompenzacije („Sl. glasnik RS“, 55/01) izvršila svoju participirajuću obavezu prema opštini B., putem multilateralne kompenzacije, i to u iznosu od 42.498,28 KM; da je preostali dio duga u iznosu od 44.575,85 KM obaveza Sekretarijata ... opštine B., odnosno opštine B.

Punomoćnik tužioca je na ročištu za glavnu raspravu izveo dokaze uvidom i čitanjem:

1. Ugovora broj: 1/97 od 24.06.1997. godine;
2. Izvod otvorenih stavki od 26.06.2002. godine;
3. Fature broj: 40/97 od 31.01.1997. godine;
4. Fature broj: 85/97 od 28.02.1997. godine;
5. Fature broj: 115/97 od 08.04.1997. godine;
6. Fature broj: 182/97 od 15.05.1997. godine;
7. Fature broj: 214/97 od 09.06.1997. godine;
8. Fature broj: 235/97 od 08.07.1997. godine;
9. Fature broj: 256/97 od 12.08.1997. godine;
10. Fature broj: 272/97 od 05.09.1997. godine;
11. Fature broj: 310/97 od 06.10.1997. godine;
12. Fature broj: 06-322/97 od 06.11.1997. godine;
13. Fature broj: 06-353/97 od 05.12.1997. godine;
14. Fature broj: 06-380/97 od 29.01.1998. godine;
15. Fature broj: 06-419/99 od 31.12.1999. godine;
16. Fature broj: 06-401/00 od 30.09.2000. godine;
17. Fature broj: 06-479/20 od 30.11.2000. godine;
18. Fature broj: 06-108/00 od 31.01.2000. godine;
19. Fature broj: 06-143/00 od 28.02.2000. godine;
20. Fature broj: 06-292/00 od 30.06.2000. godine;
21. Fature broj: 06-329/00 od 31.07.2000. godine;
22. Fature broj: 06-438/20 od 31.10.2000. godine;
23. Fature broj: 06-136/01 od 30.04.2001. godine;
24. Fature broj: 06-182/01 od 31.05.2001. godine;
25. Fature broj: 06-230/01 od 30.06.2001. godine;
26. Fature broj: 06-274/01 od 31.07.2001. godine;
27. Fature broj: 06-339/01 od 31.08.2001. godine;
28. Fature broj: 06-367/01 od 30.09.2001. godine;
29. Fature broj: 06-437/01 od 31.10.2001. godine;
30. Fature broj: 06-482/01 od 30.11.2001. godine;
31. Fature broj: 06-514/01 od 31.12.2001. godine;
32. Specifikacije kreditnih usluga uz fature;
33. Izjava o priznanju duga od stane Vlade RS Ministarstva ... - Sekretarijat ... B.;
34. Pregled knjiženja na kartici kupaca za period od 01.01.2002.-31.12.2002. god.

35. Pregled knjiženja na kartici kupaca za period od 01.01.2003.-31.12.2003. god.
36. Pregled knjiženja na kartici kupaca za period od 01.01.2004.-31.12.2004. god.
37. Pregled knjiženja na kartici kupaca za period od 01.01.2005.-31.12.2005. god.
38. Pregled knjiženja na kartici kupaca za period od 01.01.2006.-31.12.2006. god.
39. Pregled knjiženja na kartici kupaca za period od 01.01.2007.-10.10.2007. god.
40. Pregled knjiženja na kartici kupaca za period od 01.01.2010.-04.11.2010. god.
41. Rješenje Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH, broj: Ps-56/03 od 05.02.2004. godine.
42. Izvod o izvršenoj OMK od 26.04.2002. godine;
43. Izvod banke od 17.06.2002. godine;

Zastupnik tuženog izjavi da ne prigovara izvedenim dokazima, izuzev Ugovoru od 24.06.1997. godine, po osnovu kojeg tužilac potražuje predmetni dug, obzirom da tužitelj nije imao original Ugovor i isti nije dostavio sudu, a takođe iz dostavljene kopije ne može se na jasan način utvrditi ko je zaključio predmetni Ugovor, jer je štambilj kojim je ovjeren isti nije vidljiv.

Izvodi dokaze uvidom i čitanjem:

- Ugovor od 24.6.1997. godine,
- Izvoda otvorenih stavki od 26.6.2002. godine,
- Podneska APIF-a od 7.12.2005. godine,
- Izvoda o izvršenoj opštoj multilateralnoj kompenzaciji od 26.4.2002. godine,
- Podnesak Ministarstva ... br. 05/5-11096/05 od 1.12.2005. godine,
- Specifikacija multilateralne kompenzacije u prilogu.

Na upit suda punomoćniku tužioca da li prigovara izvedenim dokazima od strane zastupnika tuženog, ista izjavi da prigovara - specifikaciji multilateralne kompenzacije kojom tužena dokazuje da je iznos od 42.498,28 KM isplaćen SP –B., iz razloga što iz iste nije vidljivo ni ko je izdao tu specifikaciju, niti pečat, te se ista ne može prihvatiti kao dokaz.

U završnoj riječi punomoćnik tužioca je izjavio da: tužilac je dokazao osnovanost ovog tužbenog zahtjeva; da je u stavu 2. tog člana 21. tog zakona navedeno da će se organima koji neizvršavaju povjerene poslove uskratiti sredstva neophodna za finansiranje istih, te shodno ovome nesumnjivo se da zaključiti da su sva sredstva Opštine i Grada za izvršavanja povjerenih poslova obezbjeđivana u budžetu Republike tj. u ovom slučaju u Ministarstvu ...; da je Opštinski sekretarijat vršio poslove koje su mu povjereni od strane Ministarstva; da je iz zaključenog ugovora jasno vidljiv pečat i ovjera od strane Opštine, a “ u svrhu izvršavanja poslova povjerenih od strane Ministarstva ...”, a u skladu sa članom 2. Državne uprave; da je jedna ugovorna strana preduzeće SP, a kao druga Ministarstvo ..., Sekretarijat ... B., što jasno ukazuje da obaveza iz ovog Ugovora proizilazi iz nadlaženosti Ministarstva RS; da je tužilac dokazao da dug od 42.498,28 KM koji tužena ističe da je

kopmenzovan multilateralnom kompenzacijom prema Opštini B., ostao neisplaćen; da se ova kompenzacija nije odnosila na dug prema Opštini B., nego na dug prema drugim opštinama, B.2, L. i itd., a što je navedeno u izvodu banke od 17.06.2002. godine, a posebno napominjem, da se to vidi i iz pregleda knjiženja na kartici kupaca, gdje je navedeno da je dug bio 91.000,00 KM, pa je tuženi plaćao određeni iznos, a ostao je iznos od 87.074,13 KM, a koji je dug iz ovog spora i to od 2003. godine; da dug od 42.498,28 KM, isplaćen na ime te kompenzacije jeste jedini dokaz da je tužena isplatila potraživanje u tom dijelu, a taj dokaz se ne može prihvatiti, jer se ne vidi iz njega ko je izdao taj dopis, a to je jedini dokaz da je isplaćen navedeni iznos.

U završnom izlaganju zastupnik tuženog izjavi:

Iz provedenih dokaza, kao i priznanje punomoćnika tužitelja, nesporno proizilazi da je ugovor od 24.06.1997. godine tužilac zaključio sa Opštinskim sekretarijatom ... BD, a što proizilazi iz donekle čitljivog štambilja na predmetnom ugovoru; da se na osnovu zaključenog ugovora radilo o povjerenim i prenesenim poslovima sa strane ministarstva na taj organ - Opštinski sekretarijat ... Opštinu B. i da je isto bilo finansirano iz budžeta RS, doznačavanjem direktno sredstava na navedenu Opštinu; da je stoga mogla je biti tužena samo Opština B. a nikako tužena RS; da tužilac nije dokazao da tužena nije vršila doznaku sredstava iz budžeta RS navedenoj Opštini, a u tom kontekstu se i tužena pozivala na odredbu člana 133. i 136. stav 2. Zakona o pravima boraca, vojnih invalida i porodica poginulih boraca („Sl. glasnik RS“, br. 16/96 i 35/99); da je na osnovu multilateralne kompenzacije i priložene specifikacije, izdate od APIF-a ,uz istu od 26.04.2002. godine, tužena je dokazala da je saglasno uputstvu Ministarstva ...za sprovođenje OMKA („Sl. glasnik RS“, br. 55/01 i Odluke Vlade o načinu i rokovima sprovođenja OMKA (Opšte multilateralne kompenzacije)- „Sl. glasnik RS“, br. 54/99 od 31.10.2001. godine isplatila Opštini B. iznos od 42.498,28 KM, a u interesu vanrednog saniranja predmetnih dugova prema više opština iz kog razloga je posebno i doneseno predmetno uputstvo i navedena Odluka Vlade; da je neosnovan prigovor tužioca da se ne može uvažiti kao dokaz predmetna specifikacija uz multilateralnu kompenzaciju koju je izdao APIF, jer je tužena provođenjem dokaza.....Ministarstva ... br. 05/5-11096-05 od 01.12.2005. godine dokazala da je predmetna specifikacija sastavni dio opšte multilateralne kompenzacije i da je kao takva relevantan dokaz uz istu; da tužena ističe da tužilac svojim dokazom - izvodom iz banke od 17.06.2002. godine, kao i svim priloženim karticama kupaca uz navedeni izvod iz banke, nije dokazao da predmetna uplata nije izvršena u korist navedene opštine, obzirom da se radi o dokazima tužioca, a ne od banke, te koji nisu ni ovjereni ni potpisani, n od strane tužioca, ni od strane banke, koja je navodno izdala taj izvod; da je potraživanje tužitelja zastarjelo, obzirom da se radi o potraživanjima iz perioda od 1997. godine do dana 31.12.2001. godine, a predmetna potraživanja zastarjevaju u roku od godinu dana od dana nastanka dužničko-povjereničkog odnosa odnosno valute dospjeća za naplatu a shodno članu 378. stav 1. tačke 3. Zakona o obligacionima odnosima, kojim je propisano da potraživanje pošte koja se naplaćuju tromjesечно ili u krtaćim rokovima zastarjevaju u roku od godinu dana od dana dospelosti. Obzirom da je tužitelj tužbu podnio dana 16.12.2003. godine, nesporno proizilazi zastara predmetnog potraživanja.

Na završno izlaganje tuženog punomoćnik tužioca izjavi:

Tužena uporno pokušava specifikaciju multilateralne kompenzacije, koja je ovdje itekako sporna, uvrstiti u dokaze APIF-a, kao i dopisa Ministarstva ... br. 05/5-11096/05 od 01.12.2005. godine, a iz istih ne proizilazi nigdje decidno navedeno da je iznosom od 42.498,28 KM pokriven dug prema SP-B. Isto tako, navodi iz Uputstva objavljenih u Sl. glasniku, kao i Odlukom o načinu i rokovima sprovođenja posebne obaveze multilateralne kompenzacije, takođe objavljenog u Sl. glasniku br. 54/99, ne proizilazi tačno kojim iznosima su koji dugovi i prema kojim korisnicima pokriveni, već samo da će se međusobna potraživanja regulisati multilateralnim kompenzacijama. Kad već tuženi ističe da je izvršena kompenzacija, postavlja se pitanje kako to da onda za preostali iznos, a koji predstavlja razliku između potraživanog iznosa i iznosa koji je navodno tom kompenzacijom isplaćen, istovremeno stavlja prigovor pasivne legitimacije, a u slučaju i da je obaveza trebala biti ispunjena prema Opštini B., svakao da je njenim prestankom tuženi pasivno legitimisan kao pravni sledbenik svih organa Opštine B.

Nalazeći potrebu da se izjanim na prigovor zastare ističem:

Dopisom Vlade RS Ministarstva ..., tačnije izjavom od 10.12.2003. godine sporni dug na osnovu Ugovora br. 1/97 je priznat od strane Sekreterijata ... B. je priznat dug, te samim tim zastarni rok je prekinut i od tog momenta je počeo iznova teći, a tužba je podnesen a 16.12.2003. godine.

Na navode punomoćnika tužioca zakonski zastupnik tuženog izjavi:

Osporavam navode tužitelja da je izjavom od 10.12.2003. godine o priznanju predmetnog duga prekinuta zastara, obzirom da je ista data nakon nastupanja zastare, te je predmetna obligacija postala naturalna, a uvidom u navedenu izjavu kao i štambilj ne osnovu koje je potvrđena, nesporno proizilazi da je tu izjavu dalo nepoznato lice u ime za račun Sekreterajata ... B., koje nije saslušato niti je predloženo kao svjedoku ovom postupku. Ukoliko se i utvrdi da je navedena izjava validan, ista može proizvoditi dejstvo samo u odnosu na Opštinu B. i njen Sekreterijat ... koje je zaključilo predmetni Ugovor i na osnovu koje se potražuje predmetni dug.

Kao u izreci presude sud je odlučio na osnovu člana 8. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, br. 58/03; 85/03, 74/05; 63/07 i 49/09, dalje: ZPP), na osnovu slobodne ocjene dokaza, savjesno i brižljivo cijeneći svaki dokaz zasebno, i sve dokaze zajedno, za šta daje slijedeće obrazloženje:

Predmet spora je tužbeni zahtjev tužioca za isplatu određenog novčanog iznosa po osnovu obavljanja isplata vezano za boračko invalidsku zaštitu (lične i porodične invalidnine) prema ugovoru broj 1/97 od 24.06.1997. godine (dalje: ugovor br. 1/97), sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe do isplate.

Među strankama je sporno:

1. da li je tuženi pasivno legitimisan u ovoj pravnoj stvari;
2. na koji period se odnose predmetne fakture;
3. da li je obaveza plaćena multilateralnom kompenzacijom, ako jeste-
u kojem iznosu
4. da li je tuženi priznao dug

5. da li je potraživanje tužioca zastarjelo.

Iz ugovora br. 1/97 od dana 24.6.1997. godine, zaključenog između tužioca i Ministarstva ..., Sekreterijat ..., B., proizlazi da je predmet ugovora isplata prinadležnosti boračko – invalidske zaštite, lične i porodične invalidnine. Njime je regulisano: da se ugovor odnosi na sve vrste isplata vezano za boračku i invalidsku zaštitu, lične i porodične invalidnine (član 1. istog); da se isplate iz člana 1. tog ugovora vrše putem uputnice SDK (obrazac br. 25) i vršice ih Pošta na području izvršioca usluga, bez naplate cijene za izvršene usluge od korisnika prinadležnosti iz prethodnog člana (član 2. tog ugovora); da se korisnik usluga obavezuje da ćeplatiti fakturisani iznos izvršiocu usluga u zakonskom roku, nastanak dužničko – povjerilačkog odnosa je dan naznačen na fakturi (član 3. tog ugovora); da će izvršilac usluga nakon izvršene usluge ispostaviti fakturu uz naplatu poštarine u visini od 2% na ukupan iznos isplaćenih prinadležnosti (član 4.); da se navedeni ugovor primjenjuje od 1.7.1997. godine (član 5.); ugovorena je nadležnost suda “mjesne nadležnosti”.

Dakle, predmetnim ugovorom, Preduzeće ... RS sa p.o. B., kao izvršilac usluga, obavezao se da će vršiti isplatu invalidnina (ličnih i porodičnih), a organ tuženog, kao korisnik usluga, da će platiti tu uslugu u određenom iznosu.

Predmetni ugovor je, po ocjeni ovog suda, ugovor po pristupanju u smislu člana 3. stav 1. Zakona o poštama (“Službeni glasnik RS”, br. 20/97, 27/97 i 63/01, dalje: Zakon o poštama), koji je zaključen po uslovima određenim tim zakonom i Opštim uslovima za vršenje poštanskih usluga. Prava i obaveza iz tog ugovora se zasnivaju između lica koje zahtjeva poštansku uslugu i Pošte, a u smislu odredbe člana 4. stav 1. tog zakona.

Tužilac ne osporava da je predmetni ugovor zaključen sa Opštinskim sekretarijatom ... BD, a tuženi je prigovarao čitljivosti ugovora (pečata na strani korisnika usluge), ali iz njegovih navoda u toku postupka proizlazi da ne osporava da je tužilac taj ugovor zaključio upravo sam navedenim organom, ali da smatra da tuženi nije pasivno legitimisan u ovoj pravnoj stvari (nego Opština B.). Stoga, ovaj sud nalazi da iz kopije ugovora nesporno proizlazi ko su ugovorne strane, a kako je to već navedeno, te da iz navoda stranaka u toku postupka, kao i izvedenih dokaza, proizlazi da je to pečat tog sekreterijata. Takođe, prema izvedenim dokazima (fakturama) te usluge su korišene do kraja 2001. godine, kada je ispostavljena posljednja faktura (31.12.2001. godine).

Pasivne legitimacije tuženog, u smislu materijalnopravnog odnosa tužioca i tuženog iz kojeg proizlazi obaveza tuženog, proizlazi iz relevantnih, u vrijeme nastanka tog odnosa, odredbi zakona.

Članom 1. Zakona o državnoj upravi (“Sl. glasnik RS”, 11/94), koji je bio na snazi do stupanja na snagu Zakona o administrativnoj službi u upravi RS (“Službeni glasnik RS”, br. 16/02), propisivao je da poslove državne uprave obavljaju ministarstva, dok je članom 2. stav 1. istog zakona propisano da organi opštine i grada obavljaju određene poslove državne uprave kada su im povjereni zakonom.